

на умраза, надъ всѣка класова вражда—съ едничкия девизъ: да пази вѣрно огъня на любовтъта и живота.

Нѣколко думи къмъ васъ, Lady Aberdeen:

Въ едно нещастно врѣме, когато народитѣ сж раздѣлени помежду си съ кървави граници, а вжтрѣ въ себе си-съ непримирими класови интереси, когато мжжкитѣ гений още не може да намѣри формула за да обедени всички народи въ една „Лига на Народитѣ“, вие можахте да обеденитѣ жени отъ всички страни въ едно златно правило: „Правете другиму това, което искате вамъ да правятъ“. Това е дѣйствително правилото, което, ако се прокара въ основата на възпитанието и нравствената култура, единствено може и да спаси цѣлия свѣтъ. Това най-вече могатъ да разбератъ малкитѣ народи, на които не остава нищо друго освѣнъ вѣрата въ правото. Бждете благославена за вашата идея за вашата дѣйностъ, приемете моитѣ и на моето правитѣлство, което прѣдставлявамъ, сърдечни благодарности.

Къмъ васъ норвежки жени—жени на прѣкрасна страна: въ днитѣ на най-голѣма вражда между народитѣ, когато не безъ мжка могатъ да се прѣминатъ границитѣ, вие приехте жени, отъ всички страни, приехте ни въ страната си, въ домоветѣ си, обградихте ни съ внимание, топлота и нѣжностъ и съ това проявихте на дѣло девиза, който ни е събралъ тукъ. Въ настоящия моментъ на свѣтовенъ трагизъмъ вие изиграхте велика роля, въ общо—човѣшкото дѣло. Тази роля е тѣй-плѣнителна, както бѣ плѣнителенъ за свѣта гения на вашата страна. У насъ ние познаваме гения на вашия народъ, радваме му се, адмерираме го. На пжтъ за Норвегия, приятели чувахъ да викатъ: поклонѣте се на гроба на Ибсена, на Бьорсона, поздравете Хамсуна.

Тукъ ние чувствуваме вашата роля въ националния ви гений. При гроба на Ибсена, дѣто подъ скромна плоча почиватъ останкитѣ на неговата жена, казваха ми, че послѣдната е вдѣхвала всички благородни импулси на великия писателъ и го е подържала въ възвишеното настроение на душата му. Това е именно ролята, която изобщо трѣбва да изиграе съврѣмената жена—да даде импулси за ново велико творчество въ духа на красотата и доброто.

Вашиятъ великъ художникъ Вигеландъ, чието атилие посѣтихме, въ чуденъ мраморенъ образъ е изобразилъ стария свѣтъ: мжжъ носи на плѣщитѣ си жена съ затворени очи; той прѣгъбенъ съ напрѣгнати жили подъ тяжестъ на товара; тя въ смущение и уплаха, че не вижда кждѣ върви

Да, това бѣше стария свѣтъ на страдания, неправди, омрази, въ чиято организация бѣше игнорирано сътрудничеството на женската душа. Но удари часътъ на великото страдание,